

DO TEKY

1. Proč mají lidé nepřekonatelnou touhu dotýkat se při potápění podvodních živočichů?
2. Co nám nebo sobě dokazují ti, co jezdí na želvách, žralocích a jiných podvodních zvířatech?
3. Myslíš, že to živočichům vadí nebo se jim to líbí? (navazování vztahů člověk vs. volně žijící živočich). Můžeme to nazývat „animal harassment“?

Libor Špaček *fotograf, potápěčský instruktor, Yachtmaster Coastal*

1. Asi si je pletou s domácími mazlíčky nebo se jim zdají roztomilí. Sám se k nim neřadím, ale je pravda, když se některý z těchto úžasných živočichů přiblíží, mám chuť jej pohladit. To v žádném případě neznamená, že to dělám :-)
2. Ti co jezdí na „želvách či jiných“ se předvádějí a neumí odhadnout dopad svého počínání...no a ti co jezdí na žralocích?... tam hodně riskují, že to žraloka přestane bavit.
3. Pokud člověk navazuje vztah s volně žijícím živočichem, měl by dobře znát hranici, aby mu neublížil. Na druhou stranu se ale najdou živočichové, kteří jsou zvědaví, nebo až agresivní a sami na člověka dorážejí. Je to pak human harassment?

Ondřej Franěk *člen Willy teamu*

1. Protože si prostě chtějí sáhnout, pohladit, navázat kontakt...
2. Jezdění na želvách a žralocích je už trochu jiná pohádka... Myslím, že lidi prostě nepřemýšlí o tom, proč by to neměli dělat, ostatně jezdí se na koních, velbloudech, kozách...
3. Jestli se jim to líbí? Obávám se, že většina zvířat neuvažuje v kategoriích „líbí x nelíbí“, ale „mám strach x nemám strach“. Netuším, co si myslí želva, když jí někdo visí na krunýři, ale dokud nevím, že to má ráda, tak bych asi měl předpokládat, že jí to nějak extra nerajcuje.

Franta Pudil *Magická modrá*

1. Nevím, jestli mají lidé nepřekonatelnou touhu dotýkat se pod vodou podvodních živočichů, ale já mám nepřekonatelnou touhu

dotknout se těch dotýkačů, konkrétně „nakopat je do pr...e“ :-)

2. Nevím, co se komu líhne v hlavě. Někteří trapiči zvířat si dokonce myslí, že je tím chrání. Steve Irwin, lovec krokodýlů, byl toho typickým příkladem.
3. Říkej si tomu, jak chceš. :-) Když připlave k lodi žralok, předpokládám, že se nepřišel pomazlit. Prostě to nemá v povaze. Celkem se mi líbí zásada nepřibližovat se ke zvířeti, velrybám například, ale když se na tebe přijde velryba podívat sama, je to OK. Tu také, narozdíl od želvy potápěč těžko utopí.

Jirka Urbanec *člen Willy teamu*

1. Protože jsou to idioti, co si potřebují léčit nějaký mindrák (radši se neptej jaký). Jojo určitě se jim to moc líbí, proto vždycky utíkají! No ale teď vážně. Sahají na ně, protože je fascinují, chtějí je poznat blíž a hmat je jedním ze smyslů. Zároveň je provokují k výraznějšímu chování, zřejmě pro vlastní zábavu z podívané.
2. Ti co jezdí na želvách aj. nám o sobě dokazují, že jsou kreténi (kretén = bezohledný, sebestředný, nedokáže se ovládat).
3. Myslím, že se jim to nelíbí, páč cokoliv můj inteligentního než třeba delfín to bude vnímat jen jako ohrožení. To by se s tím zvířetem musel člověk sblížovat a seznamovat daleko dýl, aby si na něj zvyklo a pak se nebálo.

RNDr. Peter Áč, PhD. *přirodovědec, zoolog – etholog, publicista a fotograf*

1. Nesúhlasím s tým, ale bohužiaľ je to ľudské. Pud lovca aj keď je potlačovaný spôsobom života je zakódovaný v každom z nás. Keď už živočích pod vodou nemôžeme uloviť (strach

z nepoznaného, možno nebezpečného) a náš pud krotia etické tendencie v zmysle ochrany, aspoň sa ho snažíme dotknúť a vyprovokovať ho k pohybu.

2. Jazdenie na želvách a žralokoch je úbohé a falošné hrdinstvo a barbarstvo ťažkého kalibru. Asi to súvisí s intelektuálnou a vzdelanostnou úrovňou. Veľa zla narobili zábery tohoto charakteru v dnes už historických filmoch priekopníkov potápania a potápači to napodobňujú. Na serióznych festivaloch sú fotografie a filmy, kde sú podobné zábery automaticky vyradujú z hodnotenia.
3. Pochopiteľne, že takáto manipulácia živočíchom vadí. V prvom rade stres, zmena životne dôležitých návykov potrebných k prežitiu (krmenie a pohladenie) u rýb porušenie ochranej slizovej vrstvy, ktorá zabraňuje infekcii atd.

Saša Dlouhý *kameraman*

1. Ti jim to dovolí. Většinou.
2. Na ničem jiném už si nezajezdí.
3. Bohužel neumím definovat ani pojem human harassment.

Richard Jaroněk *fotograf, publicista*

1. Návrat ke kořenům? Již jsme dávno zapomněli, že jsme taktéž byli „zvířata“ a žili v mnohem těsnější symbióze s přírodou. Denně jsme se potkávali s predátory, museli s nimi žít a „doteky“ byly na denní úrovni. Dnes je to již nutkání pocházející někde z naší dávné paměti. Ta touha, zkusit se dotknout lva, žraloka či slona. Vždyť je to ten

nejkrásnější pocit, pošimrat divokou kočku pod krkem a ona světe div, zavrní. Či podřabat mohutného žraloka a on se sám od sebe zastaví a nechá si to líbit.

2. U spousty potápěčů exhibice, touha po dobré fotce od kolegy či důkaz nadvlády člověka. Žel je nutné rozdělit potápky. Znam potápěče, kteří se vrhnou na chuděrku želvu s takovou vervou, že ji málem pod vodou utopí, či doslova znásilní. Druhá strana, ta pozitivnější, je cit k přírodě. Stačí mít otevřené oči a naučit se vnímat zvířata v jejich chování. To se pak otevírá dimenze, která je nám již tak cizí. A třetí strana je samozřejmě výzkum a poznání. Ten nese občas i negativní faktory, ale bez něj bychom se o zvířatech nedověděli zhruba nic. Je škoda, že kvůli zapříšehlému ortodoxnímu „nedokýtači“ zemře v síti žralok či delfín, protože mu nepomůže jej vysvobodit. Již jen proto, že neví vůbec jak a kde zvíře správně chytit.

3. Je to střet zájmů. Najednou se potkají dva absolutně rozlišní jedinci z jiných světů. Velryba x člověk, žralok x člověk či kanic x člověk. Vše začíná na obyčejné zvědavosti. Ten podmořský tvor je stejně zvědavý jako my. Najednou se v jeho teritoriu objevilo něco, co podivně vypadá jako ryba, protože se i tak nějak prapodivně pohybuje, ale není to ryba. Vždyť každý potápěč se setkal se zvířetem, které o něj jeví zájem a pak je k doteku jen kousek. Zvířata tolik nepřemýšlí jako lidé. Někdy je ten náš dokonalý harddisk, mozek, až na škodu. Zvířata jednájí instinktivně, a pokud je instinkt neodrazuje, proč se k potápěči nepřiblížit. Či jít ještě dál. A pokud velí „uteč!“ a rybě se nelíbíme? Když bude chtít, nepřiblížíme se ani na metr a kdykoliv nám i ten nejmenší klaun uplave.

Prof. MUDr. František Novomeský, PhD. *přednosta Ústavu soudního lékařství JLF, soudní znalec v odboru hyperbarická a potápěčská medicína*

1. Po 48 letech potápěčské praxe dobře vím, jak lidé mění pod vodou své chování. Z aspektu hlubinné psychologie může znamenat návrat dospělého jedince do vodního prostředí jakousi paralelu k virtuálnímu návratu do těla matky, do plodové vody, kde nám všem bylo nejlíp. Z té doby existují mocné paměťové informace, pevně uložené v hloubkách našeho podvědomí. A ty mohou být najednou probuzeny – znovu se vznášíme v teplé vodě, tolik dojmů a podnětů na vůkol... Seznamujeme s tímhle světem trochu atavisticky, jako děti, jeho osaháním. Někdy i ke vlastní škodě.

2. Tohle je atavismus. Jakási podvědomá exploze staré touhy podmanit si zvíře, ale bohužel i demonstrace své vlastní nadřazenosti, i ve světě pod vodou. Všimněte si psychologického profilu lidí, kteří tuto „zábavu“ vyhledávají a provozují. Mnohé bude jasnější.
3. Nečiní dobře člověk, který vstupuje do teritoria volně žijících zvířat. Víme o zvířecích pudech a instinktech. Jenže zvířata mají také to, čemu říkáme rozum. Prof. Konrad Lorenz jako etolog o tom věděl své. Takže výrok „animal harassment“ se mi zdá zcela příhodný. Prosim, neobtěžujme živočichy pod vodou!

Olda Lukš *prezident Svazu českých potápěčů*

1. Lidé mají touhu dotýkat se pod vodou živočichů především ze zvědavosti a to i tehdy, když mají strach. Taky chtějí občas dělat „hrdiny“, když sahají na nebezpečného živočicha a také proto, že ten dotyk může být příjemný a může někdy vést i k bližšímu kontaktu s tímto živočichem. Pak jsou dotyky cílené (např. s predátory), kdy je snaha osvětlit mentalitu těchto živočichů a jejich chování vůči lidem.
2. Někteří si to představují jako adrenalínový sport, jiní zase hledají možnost navázání styku s těmito zvířaty a konečně někteří tím přímo ubližují.
3. Osobně si myslím, že prvotní kontakt je těm zvířatům nepříjemný a jsou při tom ve střehu, připraveni se bránit. Každé zvíře má svoji bezpečnostní vzdálenost, jejíž narušení může považovat za své ohrožení. Nicméně je nepochybné, že při častějším styku lze vypěstovat zájem o oboustranný kontakt, zvláště

když to ten živočich vidí pro sebe přínosem (např. krmení). Pro mne je pojem „harashment“ (pokud by měl platit obecně) dosti nepochopitelný i v lidské společnosti, neboť jeho obsah je dán konvencemi, které v jednotlivých typech společnosti existují. Konvence ve styku s živočichem jsou dány jeho existencí a podmínkami přežití v daném biotopu.

MUDr. Petr Wagner *lékař*

1. Ty otázky jsou asi nezodpověditelné, já mám nepřekonatelnou touhu dotýkat se ženského těla, je to špatné? A k čemu je odpověď?
2. Kdo jezdí na želvách, delfínech a jiných jsou lidé, kteří si buď něco chtějí dokázat, nerespektující a nebo možná nakročeni do jiných dimenzí, ale těch bude asi hodně málo.
3. Ano vadí, a to jednak biologicky (želvy snadno můžou při dotyku dostat infarkt) a možná někdy ne, když berou toho dotýčeného jako svého, ale Mayolů je opravdu hodně málo.

Petr Katz *publicista a potápěč, žije v Austrálii*

1. Asi proto, že s nimi chtějí kamarádit a přesvědčit je o tom, že je zrovna nepřišli zabít.
2. To se musíš zeptat těch jezdců. Pod vodou se na zvířata nasedá pro nevšední zážitek. Je to přeci jenom něco jiného než na suchu sedlat koně nebo velblouda.
3. Určitě to není nic, na co by se od rána těšili (s výjimkou delfínů, kosatek apod., kteří to dělají za žrádlo). Proto se zvířata od nás snaží co nejrychleji zdrhnout, ale zase si nemyslím, že by je to vystresovalo tak, aby museli vyhledat psychiatra.

